

Dobrosława Świerczyńska

"Poezja polska lat osiemdziesiątych XIX wieku w oczach krytyki (na podstawie prasy warszawskiej z lat 1880-1890)", Teresa Marciszuk, "Przegląd Humanistyczny" nr 11 (1982) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 27/2 (92), 252

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MARCISZUK Teresa: Poezja polska lat osiemdziesiątych XIX wieku w oczach krytyki (na podstawie prasy warszawskiej z lat 1880-1890). "Przegląd Humanistyczny" 1982 nr 11 s. 95-112.

Próba uchwycenia dynamiki zjawiska poezji w oczach ludzi epoki pozytywizmu. Omówiono kwestie roli i miejsca poety i poezji oraz scharakteryzowano kryteria oceny twórczości poetyckiej w okresie, gdy pozytywistyczna doktryna preferowała prozę realistyczną, a poezji była w zasadzie niechętna. Podkreślono, iż wg ówczesnych poglądów poeta winien - jako wytwór społeczeństwa - podejmować swą twórczością trud pracy społecznej; winien się dla społeczeństwa poświęcać. Także poezja miała funkcje służebne: winna pokazywać rzeczywistość, czynić ją piękniejszą przez "melodyjne" czy "harmonijne" a realistyczne przedstawienie. Być może te wymogi spowodowały, iż pozytywistyczna publiczność literacka na próżno czekała na narodowego poetę - wieszczą.

BP/92/52

D.Ś.

MAŚLANKA Julian: "Z Polski dawnej tworzę fantastyczną legendę". "Ruch Literacki" 1982 z. 5/6 s. 189-206.

Rozważania nad motywami, które skłoniły Słowackiego do umieszczenia akcji "Balladyny" w czasach "bajecznych" i potraktowania ich niezgodnie z powszechnym - w literaturze i historiozofii tego okresu - niemal sielankowym stereotypem Polski przedhistorycznej i starożytności słowiańskich. Taka postawa poety, dowodzi autor, wynika z jego upodobań romantycznych: akcentowania wzajemnego powiązania teraźniejszości i przeszłości narodowej, przenikająca całe dzieło ironia romantyczna, wreszcie widoczne w "Balladynie" mitotwórcze dążenia poety - wszystko to zgodne jest z głównym nurtem epoki, w której Słowacki tworzył.

BP/92/53

J.W.